

Odpowiedź na interpelację nr 30541

w sprawie konieczności nowelizacji ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w związku z wydanym przez Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 17 stycznia 2019 r.

Odpowiadający: sekretarz stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Łukasz Schreiber

Warszawa, 08-07-2019

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na skierowaną do Prezesa Rady Ministrów interpelację nr 30541 Pana Posła Andrzeja Matusiewicza w sprawie konieczności nowelizacji ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w związku z wydanym przez Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 17 stycznia 2019 r., uprzejmie informuję, co następuje.

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, który wpłynął do Sejmu w dniu 6 lipca 2016 r. zawierał propozycję przepisów wprowadzających definicję pojęcia zbrodni ukraińskich nacjonalistów i ukraińskich formacji kolaborujących z III Rzeszą. Już na etapie prac sejmowych podnoszono, że mogą występować znaczne trudności z wykładnią pojęcia ukraińskiego nacjonalisty. W związku z tym Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, skierował wniosek do Trybunału Konstytucyjnego o zbadanie zgodności ustawy z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej w szczególności w celu usunięcia wątpliwości, czy pojęcie zbrodni ukraińskich nacjonalistów realizuje konstytucyjny nakaz określoności przepisów prawa. Było to szczególnie istotne z uwagi na fakt, że kwestionowanie tych zbrodni miało stanowić przesłankę odpowiedzialności karnej.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że jeszcze przed wydaniem w powyższym zakresie wyroku Trybunału Konstytucyjnego, zostały uchylone przepisy karne ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (art. 55a oraz 55b), które przewidywały odpowiedzialność karną za publiczne i niezgodne z faktami przypisywanie zbrodni wojennych Narodowi lub Państwu Polskiemu.

W wyroku z dnia 17 stycznia 2019 r. Trybunał Konstytucyjny orzekł, że używane w ustawie o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu pojęcie ukraińskich nacjonalistów, jak również określenie miejsca ich działalności jako Małopolski Wschodniej są na tyle szerokie i niejasne, że niemożliwym jest jednoznaczne określenie jego zakresu, a tym samym ich użycie w ustawie jest niezgodne z wywodzoną z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej zasadą określoności przepisów prawa oraz z art. 42 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Skutkiem orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego jest utrata mocy przepisów ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w części obejmującej wyrazy ukraińskich nacjonalistów, a także Małopolski Wschodniej.

W Ministerstwie Sprawiedliwości aktualnie nie są prowadzone prace legislacyjne mające na celu nowelizację wskazanej ustawy. Nie planuje się również ich podjęcia.

Z wyrazami szacunku
Łukasz Schreiber